

TITUS CORLĂȚEAN

**SUCCESIUNEA FEDERAȚIEI RUSE
LA CONVENȚIA DE LA BELGRAD
(1948) ȘI LA COMISIA DUNĂRII**

Universul Juridic
București
-2011-

Editat de S.C. Universul Juridic S.R.L.

Copyright © 2011, S.C. Universul Juridic S.R.L.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA ȘI
ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CORLĂȚEAN, TITUS

**Succesiunea Federației Ruse la Convenția de la Belgrad
cu privire la regimul navigației pe Dunăre (1848) și la Comisia
Dunării / Titus Corlățean. - București : Universul Juridic, 2011**

Bibliogr.

ISBN 978-973-127-705-9

347.79

REDACȚIE:

tel./fax: **021.314.93.13**

tel.: **0731.121.218**

e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL

telefon: **021.314.93.15; 0726.990.184**

DISTRIBUȚIE:

tel./fax: **021.314.93.16**

e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

COMENZI ON-LINE,

CU REDUCERI DE PÂNĂ LA 15%

---

1. INTRODUCERE REGIMURI JURIDICE ALE DUNĂRII (ISTORIC)

§ 1.1. *Fluviile internaționale*

Pentru a înțelege mai bine ce a reprezentat Dunărea în trecut, care este importanța ei actuală și de perspectivă și, de aici, demersurile pe care, în timp, o serie de state, riverane sau nu, mici sau mari puteri, le-au făcut în scopul de a obține controlul asupra acesteia, este necesar să plecăm de la noțiunea de fluviu internațional.

Potrivit definiției date de Actul final al Congresului de la Viena (1815), „fluviile internaționale” sunt cele care separă sau traversează teritoriile a două sau mai multe state. În primul caz, fluviile internaționale contigue sunt denumite „fluvii frontiere”, iar în cel de-al doilea caz, „fluvii internaționale succesive”¹. Traseul frontierei se face în albia cea mai adâncă a fluviului².

În doctrina românească recentă, „fluviile internaționale” sunt definite asemănător, respectiv drept cursuri de apă care traversează sau separă teritoriile a două sau mai multe state și sunt navigabile până la vărsarea lor în mare³.

Dreptul internațional stabilea anterior că, în domeniul internațional fluvial, dreptul comun, care era aplicabil în lipsa

---

¹ A. Bolintineanu, A. Năstase, *Drept internațional contemporan*, Institutul Român de Studii Internaționale, Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, București, 1995, p. 211.

² Malcom Shaw, *International Law*, Sixth Edition, Cambridge, University Press, 2008 (third printing, 2010), p. 498.

³ R. Miga-Bestelii, *Drept internațional public*, vol. I, ed. a 2-a, Ed. C.H. Beck, București, 2010, p. 144; a se vedea și definiția dată de *Dicționarul de Drept Internațional Public*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1982, p. 141.

unor norme convenţionale, era că fiecare stat este suveran asupra porţiunii din aceste fluviu care-l traversează sau formează frontiera fluvială¹. Pe măsura evoluţiei reglementărilor internaţionale în materie s-a consacrat ulterior faptul că regimul juridic al fluviilor internaţionale se deosebeşte de regimul juridic al celorlalte ape interioare în ceea ce priveşte navigaţia, în privinţa căreia, potrivit convenţiilor referitoare la fluviile internaţionale, se aplică **principiul libertăţii de navigaţie**.

Acest principiu nu a fost cunoscut o lungă perioadă de timp, considerându-se că fiecare din statele traversate de un fluviu are un drept de proprietate absolută asupra porţiunii de fluviu de pe teritoriul său, drept pe care îl exercită potrivit intereselor sale exclusive, fără a lua în seamă interesele altor state. Această teorie a suveranităţii teritoriale absolute a fost respinsă atât de doctrină, cât şi de practică, cu toate acestea putând fi încă regăsită la sfârşitul secolului XIX şi începutul secolului XX. Americanul Harmen, preşedintele Curţii Supreme a SUA, susţinea în 1895 că statul ar avea un drept nelimitat de utilizare a apelor de pe teritoriul său, indiferent de efectele care s-ar produce pe teritoriul unui stat vecin². În concepţia de „integritate teritorială absolută” nu se admite nici o restricţie a regimului natural, nefiind autorizată nici o modificare constând în întreruperea cursului fluviului, reducerea sau sporirea debitului. Orice modificare a cursului natural al unui fluviu internaţional de către un stat riveran constituie o violare a integrităţii teritoriale a altui stat riveran.

Principiul libertăţii de navigaţie pe fluviile internaţionale a apărut odată cu dezvoltarea comerţului mondial şi lupta pentru cucerirea de pieţe de desfacere şi surse ieftine de materii prime.

---

¹ E. Glaser, N. Androne, A. Bolintineanu, O. Crauciuc ş.a., *Drept internaţional fluvial*, Ed. Academiei RSR, Bucureşti, 1973, pp. 37-38; a se vedea şi J. G. Starke, *Introduction to International Law*, Butterworths, London, 1989, Tenth Edition, pp. 191-192.

² A. Bolintineanu, A. Năstase, *op. cit.*, p. 211.

Totuși, încercări de internaționalizare a unor fluvii au fost făcute și anterior acestei perioade. Astfel, în Tratatul din 1177, încheiat între o serie de orașe – state italiene (Ferrara, Milano, Modena, Veneția etc.), intitulat „Pactum Farrariae de tenenda aqua Padi omnibuz aperta” (Pactul de la Ferrara despre menținerea deschisă pentru toți a apei râului Po) se prevedea libertatea de navigație pe râul Po (Pad)¹. Prin Pactul de la Ferrara se face așadar o aplicare limitată a principiului libertății de navigație la un singur fluviu. Consulii orașului Ferrara se angajau sub jurământ „a deschide apa râului Po liberă pentru toți oamenii și a o ține deschisă pentru toți oamenii și a nu o închide nicidecum și a respecta aceasta cu bună credință și fără vreo fraudă ...”².

De-abia în 1648, prin Tratatul de la Osnabrück, dintre Suedia, Franța și Imperiul german s-a prevăzut, pentru statele semnatare, libertatea comercială și de navigație pe mai multe fluvii internaționale³.

În 1792, guvernul revoluționar francez a dat un decret în care a confirmat, de asemenea, principiul libertății de navigație pe fluviile internaționale (Escaut, Meuse și ulterior Rin), în numele dreptului natural, cursurile fluviilor fiind „proprietatea comună și inalienabilă a tuturor ținuturilor udate de aceste ape”⁴.

Principiul enunțat a cunoscut o puternică dezvoltare și recunoaștere juridică la începutul secolului XIX. Astfel, prin Tratatul de pace de la Paris din 1814 s-a stabilit libertatea de navigație pe Rin, iar la Congresul de la Viena din 1815 același principiu a fost extins și la alte fluvii europene, recomandându-se încheierea unor acorduri speciale pentru fiecare în parte (art. 108-117 din Actul final)⁵.

---

¹ E. Glaser ș.a., *op. cit.*, p. 21.

² *Idem.*

³ Dictionar de Drept Internațional Public, *op. cit.*, p. 141.

⁴ C. Rousseau, *Droit International Public*, Dalloz, Paris, Neuvième édition, 1979, p. 204.

⁵ N. Quoc Dinh, P. Daillier, A. Pellet, *Droit International Public*, Librairie générale de droit et de jurisprudence, Paris, 3e édition, 1987, p. 1044.